

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

1. Inleiding.

Het bestaan van de commanditaire vennootschap op aandelen („c.v.o.a.”) wordt in ons huidig recht erkend. Als motief voor de oprichting van een c.v.o.a. in plaats van die van een naamloze vennootschap wordt wel genoemd, dat men de persoonlijke aansprakelijkheid voor de schulden van de vennootschap van een of meer van de oprichters, die dan als beherend vennoot optreden, wil laten bestaan. In de praktijk heeft de c.v.o.a. zich echter in ons land nooit een plaats van wezenlijke betekenis weten te verwerven. Het aantal thans nog bestaande commanditaire vennootschappen op aandelen wordt op grond van gegevens verstrekt door de Kamers van Koophandel geschat op niet meer dan dertig à veertig; ook in het verleden kwam de c.v.o.a. niet veel voor, zij het op sommige tijdstippen meer dan thans; zo werd in 1950 het aantal geschat op 60. Ook in de wetgeving heeft de c.v.o.a. maar zeer geringe aandacht gekregen. In het Wetboek van Koophandel ontbreekt zelfs iedere vermelding van de c.v.o.a. Wel wordt de c.v.o.a. uitdrukkelijk genoemd in de Handelsregisterwet (artikel 7, tweede lid, en – sinds de Wet van 29 april 1971, *Stb.* 285 – artikelen 30a en 31). Ook de fiscale wetgeving kent de c.v.o.a., evenwel met een wat andere begripsinhoud dan in het burgerlijk recht. Wel is in de literatuur, voornamelijk de oudere, enige malen aandacht geschonken aan de c.v.o.a. Dat de auteurs daarbij op vele belangrijke punten van twijfel en verscheidenheid van inzicht deden blijken, zal in zeer belangrijke mate in verband moeten worden gebracht met het ontbreken van een wettelijke regeling omtrent de c.v.o.a. en met de zeer summere wijze waarop de gewone commanditaire vennootschap in de wet is geregeld.

In de in 1952 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal voorgelegde vraagpunten werd de volgende vraag (vraag 33¹⁾) voorgelegd: „Moet een commanditaire vennootschap op aandelen als een bijzonder soort van commanditaire vennootschap worden erkend en geregeld?” De door de Minister van Justitie voorgelegde en door de Tweede Kamer aanvaarde conclusie luidde: „Een commanditaire vennootschap op aandelen ware toe te laten, doch niet voor het geval de aandelen aan toonder of order luiden”.

Sedertdien heeft zich een belangrijke nieuwe ontwikkeling voorgedaan door het tot stand komen van de eerste richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 9 maart 1968 inzake het vennootschapsrecht²⁾. Deze richtlijn geldt voor wat Nederland betreft zowel voor de naamloze vennootschap (en de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid) als voor de commanditaire vennootschap op aan-

delen. De aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan de verschillende coördinatievoorschriften vond voor wat de N.V. en de B.V. betreft plaats bij de wetten van 29 april 1971, *Stb.* 285 (Aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan de eerste richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 9 maart 1968 inzake het vennootschapsrecht) en 3 mei 1971, *Stb.* 286 (Regeling van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid). Aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan de richtlijn voor wat de commanditaire vennootschap op aandelen betreft heeft nog niet plaats gevonden (uitgezonderd op enige ondergeschikte punten, verband houdend met de plicht tot mededeling in de Nederlandse Staatscourant van hetgeen in het handelsregister is ingeschreven). In de toelichting op het ontwerp dat heeft geleid tot de hierboven genoemde wet van 29 april 1971, *Stb.* 285³⁾, is reeds medegedeeld dat hiervoor een afzonderlijk wetsontwerp zou worden ingediend, omdat de vraag op welke wijze de Nederlandse wetgeving op dit punt met de richtlijn in overeenstemming kan worden gebracht nog nadere overweging verdiende. Dit hield, aldus de toelichting, verband met de legislatieve moeilijkheden die veroorzaakt worden door het feit dat tussen de c.v.o.a. en de N.V. in Nederland geen nauwe verwantschap bestaat. In de andere lid-staten van de Europese Gemeenschappen, waar men in de praktijk ook weinig van de c.v.o.a. gebruik blijkt te maken, is aan deze rechtsvorm een vaak uitgebreide regeling⁴⁾ gewijd, die veel overeenkomst vertoont met de regeling voor de N.V. De richtlijn plaatst de beide rechtsvormen op één lijn.

2. De aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan de richtlijn.

De aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan de richtlijn kan geschieden doordat aan de c.v.o.a. in ons recht zodanig gestalte wordt gegeven dat aan alle voorschriften van de richtlijn is voldaan. De richtlijn heeft betrekking op drie onderwerpen:

- de openbaarmaking van de akten en gegevens (afdeling I van de richtlijn)
- de rechtsgeldigheid van de verbintenissen van de vennootschap (afdeling II), en
- de nietigheid van de vennootschap (afdeling III).

Voor wat de openbaarmaking betreft is de belangrijkste bepaling die, waarbij wordt voorgeschreven dat de balans en de winst- en verliesrekening van elk boekjaar moet worden gepubliceerd. De eis die hier gesteld wordt met betrekking tot de publikatie van jaarstukken komt dus overeen met die welke geldt voor de naamloze vennootschap. Daarnaast worden in het ontwerp van de zogenaamde vierde richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen mede voor de c.v.o.a. gede-

1) Kamerstukken Zitting 1952-1953-2846, no. 5, pp. 12-13; voor de verdere parlementaire behandeling zij verwezen naar de Kamerstukken no. 20 (voorlopig verslag) pp. 5-6; no. 26 (memorie van antwoord) pp. 10-11; no. 29 (eindverslag) p. 4; Handelingen II, 9 september 1953, pp. 2899 e.v., Zitting 1953-1954-2846, no. 33 (lijst van aangenomen conclusies) p. 3.

2) De tekst van de richtlijn is o.m. gepubliceerd als bijlage bij het wetsoontwerp houdende aanpassing van de Nederlandse wetgeving aan de eerste richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 9 maart 1968 inzake het vennootschapsrecht, Zitting 1969-1970 - 10 400, nr. 4.

3) Zitting 1969-1970-10 400, nr. 3, p. 6, linker kolom.

4) Duitsland: Aktiengesetz §§ 278-290; Frankrijk: Wet no. 66-537 van 24 juli 1966 artt. 251-262, Décret no. 67-236 van 23 maart 1967 artt. 202, 203; Italië: Codice Civile artt. 2462-2471; België: Handelswetboek artt. 105-115; Luxemburg: Wet van 10 augustus 1915 artt. 102-112.

tailleerde voorschriften omtrent de inhoud van de jaarrekening gegeven. Daargelaten de vraag wanneer en in hoeverre deze ontwerp-richtlijn tot geldend recht zal worden, kan men uit het ontwerp afleiden dat in elk geval bij de Europese Commissie het voornemen bestaat om met betrekking tot de inhoud van de jaarrekening zeer hoge eisen te stellen voor wat de commanditaire vennootschap op aandelen betreft. Maar ook afgezien van de voornemens van de Europese Commissie, moet worden erkend dat een publikatieplicht zonder waarborgen ten aanzien van de inhoud van het gepubliceerde – waarborgen die in Nederland voor wat de N.V. en de B.V. betreft worden gevonden in de Wet op de jaarrekening van ondernemingen en in de verplichte accountantscontrole – niet zonder bewaren zou zijn, omdat daardoor een informatieplicht zou worden gecreëerd zonder enige adequate garantie ten aanzien van de juistheid van die informatie.

Vergeleken bij de verplichting tot publikatie van de jaarstukken zijn de consequenties van de toepassing van de afdelingen II (rechtsgeldigheid van verbintenissen) en III (nietigheid) van de richtlijn op de c.v.o.a. geringer en meer beperkt tot juridisch-technische vraagstukken. Niettemin doet zich ook hier het bezwaar gevoelen dat de bepalingen van de richtlijn stilzwijgend uitgaan van een (met rechtspersoonlijkheid toegepaste) rechtsvorm die sterk verwant is aan de naamloze of besloten vennootschap. Zo spreekt artikel 7 van „de vennootschap in oprichting, voordat deze rechtspersoonlijkheid heeft verkregen”, terwijl in de artikelen 8 en 9 sprake is van de organen van de vennootschap. Artikel 10 eist voorts hetzij een voorafgaande administratieve of rechterlijke controle bij de oprichting hetzij een authentieke oprichtingsakte. De artikelen 11 en 12 bevatten bepalingen omtrent de nietigheid van een vennootschap, die zich meer lenen voor toepassing op een rechtspersoonlijkheid bezittende vennootschap dan op een zuivere contractuele verhouding.

Zou derhalve in de Nederlandse wetgeving een c.v.o.a. gecreëerd worden naar het model dat de opstellers van de richtlijn voor ogen heeft gestaan, dan zou dit moeten leiden tot een vennootschap op aandelen, met rechtspersoonlijkheid, onderworpen aan de plicht tot volledige publikatie van de jaarstukken en aan enkele andere specifieke bepalingen van de richtlijn (bijv. omtrent bevoegdheidsoverschrijding door organen en omtrent de nietigheid van de vennootschap). Bovendien zou moeten worden overwogen in hoeverre een evenwichtige wettelijke regeling zou meebrengen dat ook op andere punten dan de hier genoemde de regeling van de naamloze vennootschap c.q. de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid wordt gevolgd. In het bovenstaande kwamen in dit verband al ter sprake de wettelijke waarborgen ten aanzien van de inhoud van de gepubliceerde jaarstukken.

De ondergetekenden zijn van oordeel dat deze weg niet behoort te worden gevolgd. De volgende overwegingen hebben hun tot dit oordeel geleid.

De rechtsvorm van de c.v.o.a. wordt, voor zover deze thans nog voorkomt, voor een belangrijk deel gebruikt door ondernemingen met een betrekkelijk klein tot zeer klein kapitaal. Het lijkt in het algemeen niet aannemelijk dat dergelijke ondernemingen het behoud van de c.v.o.a.-vorm met volledige publikatieplicht zouden prefereren boven de overgang naar een andere rechtsvorm, die geen of slechts een beperkte publikatieplicht meebrengt (bijv. de gewone commanditaire vennootschap of de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid). Dit zou ertoe leiden dat het toch reeds geringe bestand aan c.v.o.a.'s nog verder zou worden gereduceerd of wellicht zelfs tot nihil zou worden teruggebracht. In deze verwachting worden de ondergetekenden gesterkt door een ten departemente van de eerste ondergetekende bij wijze van steekproef ingesteld onderzoek bij een achttal c.v.o.a.'s, waarbij bleek dat nagenoeg alle hierbij betrokkenen van oordeel waren dat de rechtsvorm van de c.v.o.a. voor hun onderneming thans reeds niet meer van bijzonder belang was of zelfs inmiddels ongewenst was geworden.

Daar komt bij dat ook uit systematisch oogpunt aan een c.v.o.a. naar het model van de richtlijn binnen de Nederlandse

wetgeving moeilijk een zinvolle functie zou zijn te geven. Zoals hiervoor al werd vermeld is bij de behandeling van de vraagpunten in 1952 reeds geconcludeerd dat de c.v.o.a. uitsluitend diende te worden toegelaten voor het geval de aandelen op naam zouden luiden. Een verder functieverlies van de c.v.o.a. lijkt de consequentie te moeten zijn van het feit dat voor de vennootschap met uitsluitend aandelen op naam inmiddels een afzonderlijke rechtsvorm in het leven is geroepen: de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid.

3. De in dit wetsontwerp gevolgde weg.

In het onderhavige wetsontwerp is de oplossing niet gezocht in het creëren van een c.v.o.a. die aan alle vereisten van de richtlijn voldoet, maar is een andere weg gevolgd, namelijk die waarbij aan de c.v.o.a. als zodanig in ons rechtsstelsel geen plaats meer wordt toegekend. Dit is uitgedrukt in het voorgestelde artikel I, door de toevoeging van een derde lid aan artikel 19 van het Wetboek van Koophandel, luidende „De vennootschap bij wijze van geldschieting heeft geen in aandelen verdeeld kapitaal”. Opgemerkt zij dat de hier gekozen formulering staat tegenover die waarmee de N.V. en de B.V. in onze wet worden gekarakteriseerd, namelijk als „vennootschap met een in aandelen verdeeld maatschappelijk kapitaal” (artikelen 36 en 57 van het Wetboek van Koophandel).

Vooropgesteld zij dat de praktische consequenties van deze ingreep vrij beperkt zijn. De bestaande c.v.o.a.'s houden hierdoor niet op te bestaan; zij blijven datgene wat zij primair zijn, namelijk commanditaire vennootschappen. De c.v.o.a. is immers niet te beschouwen als een zelfstandige rechtsvorm, maar als een commanditaire vennootschap, waarvoor alleen enkele bijzondere regels gelden⁵⁾. Slechts deze bijzondere regels houden op te gelden wanneer het onderhavige ontwerp tot wet wordt. Ook blijft datgene wat partijen beogen met de oprichting van een c.v.o.a. – het creëren van een voor overdracht vatbare deelneming als commanditaire vennoot – in de toekomst verwezenlijkbaar, hetzij doordat daar in de oorspronkelijke vennootschapsovereenkomst in is voorzien, hetzij doordat partijen daar later in bewilligen⁶⁾.

De bijzondere regels welke voor de c.v.o.a. gelden vloeien voort uit het feit dat er aandeelbewijzen zijn uitgegeven. Afgezien van hetgeen in de doctrine wordt geleerd omtrent de wijze waarop de c.v.o.a. eindigt – waarover hierna bij het overgangsrecht, artikel VI onder b – is het verschil tussen de gewone c.v. met overdraagbare deelneming en de c.v.o.a. gelegen in de functie van de aandeelbewijzen en de wijze waarop de overdracht van de deelneming geschiedt. Bij de c.v.o.a. wordt een aandeel overgedragen. Het aandeel kan zijn op naam of aan toonder. In het eerste geval kan, in het tweede geval moet er een aandeelbewijs zijn. Levering geschiedt volgens Molengraaff⁷⁾ bij aandelen op naam overeenkomstig artikel 668 B.W., eerste en tweede lid, bij aandelen aan toonder door middel van overgave overeenkomstig artikel 668, derde lid, B.W. Dorhout Mees acht de wettelijke regelen omtrent de levering van aandelen en aandeelbewijzen van een N.V. voor wat het materiële recht betreft naar analogie van toepassing⁸⁾. Volgens het wetsontwerp zal de commanditaire vennootschap daarentegen geen aandelen kennen, en a fortiori geen aandeelbewijzen. Wanneer er toch stukken onder de naam aandeelbewijs zouden worden afgegeven, kunnen deze niet de functie vervullen die daaraan bij de N.V. wordt toegekend. Levering van het recht kan met name niet plaatsvinden door overgave

⁵⁾ Aldus F. G. Scheltema, praeadvies over de Commanditaire Vennootschap op Aandeelen voor de Broederschap van Candidaat-Notarissen, 1928, p. 5, 12 e.v., en W. J. Slagter, Compendium van het vennootschapsrecht, 1968, p. 26.

⁶⁾ Aldus (voor de maatschap) H.R. 6 febr. 1935, N.J. 1935, p. 1513; Asser-Kamphuisen, Bijzondere overeenkomsten, 1960, p. 522; Scheltema, t.a.p., p. 27.

⁷⁾ W. L. P. A. Molengraaff, Leidraad, eerste deel, 9e druk, 1953, p. 210.

⁸⁾ T. J. Dorhout Mees, Kort Begrip van het Nederlands Handels- en Faillissementsrecht, 5e druk, 1971, nr. 4.37.

van een toonderstuk (artikel 668, derde lid, B.W.). Op het lidmaatschapsrecht zullen de bepalingen van het Wetboek van Koophandel omtrent aandelen en aandeelbewijzen bij de N.V. in beginsel niet naar analogie toepasselijk zijn. Verwisseling van het lidmaatschap in de gewone commanditaire vennootschap kan geschieden voor zover de vennootschapsovereenkomst daarin voorziet of alle partijen daarmee hebben ingestemd. Levering van het recht vindt dan plaats op de wijze voorzien bij het eerste en tweede lid van artikel 668 B.W.

De overgang naar de nieuwe rechtstoestand heeft vooral voor de c.v.o.a. met uitsluitend aandelen op naam slechts geringe consequenties. Dit stemt overeen met de opvatting die de regering huldigde in de toelichting op vraagpunt 33, namelijk dat een commanditaire vennootschap met aandelen op naam niet verschilt van een gewone commanditaire vennootschap, waarin de commanditaire vennoten hun rechten aan derden kunnen overdragen. Iets verdergaand zijn de consequenties bij de c.v.o.a. met aandelen aan toonder, omdat hier in de toekomst aan de overdracht van rechten iets zwaardere formeel-juridische eisen worden gesteld. Of dit in de praktijk een grote rol zal spelen mag worden betwijfeld; in elk geval zijn geen aandelen van Nederlandse c.v.o.a.'s meer ter beurze genoteerd.

4. De gekozen oplossing en de richtlijn.

De richtlijn laat de in dit wetsontwerp gekozen oplossing toe. De richtlijn strekt er niet toe om bepaalde rechtsvormen in de lid-staten in het leven te roepen of in stand te houden, maar alleen om bepaalde rechtsvormen, voor zover die zich voordoen, te coördineren en wel onder het gezichtspunt van de bescherming van vennoten en derden. Het feit dat er in Nederland geen c.v.o.a.'s meer zullen zijn maar alleen gewone commanditaire vennootschappen, doet hieraan dus geen afbreuk. Ook aan de bijzondere overwegingen die ertoe geleid hebben naast de naamloze vennootschap (en de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid) ook de c.v.o.a. in de coördinatie te betrekken – namelijk de vrees dat de c.v.o.a. tot een „vluchthaven” zou worden voor naamloze vennootschappen die niet aan de coördinatievoorschriften wilden voldoen – wordt niet tekort gedaan. De richtlijn is ervan uitgegaan dat de bestaande wettelijke voorschriften omtrent de gewone commanditaire vennootschap in de lid-staten geen aanleiding geven om deze rechtsvorm bij de coördinatie te betrekken. Door het wetsontwerp worden de Nederlandse voorschriften betreffende de gewone commanditaire vennootschap op geen enkele wijze verruimd of gewijzigd: op vennootschappen die thans c.v.o.a. zijn zullen die voorschriften in de toekomst volledig van toepassing zijn.

5. Overgangsrecht (artikel VI).

In het voorgaande werd reeds gezegd dat het wetsontwerp niet tot gevolg heeft dat de bestaande c.v.o.a.'s zullen moeten overgaan tot een andere rechtsvorm. Omzetting of ontbinding behoeft dus niet plaats te vinden. Zelfs wijziging van de „statuten” (de bepalingen in de vennootschapsovereenkomst die specifiek betrekking hebben op de inrichting en het functioneren van de vennootschap) is niet strikt noodzakelijk: het voorgestelde derde lid van artikel 19 W.v.K. is van dwingend recht, bepalingen in de overeenkomst die daarmee in strijd zijn, zullen, wanneer het ontwerp tot wet wordt, hun geldigheid verliezen (bijv. de bepaling dat de aandelen aan toonder luiden). Wel zullen er in het overgangsrecht bepaalde voorzieningen moeten worden getroffen om het de c.v.o.a.'s mogelijk te maken op basis van de bestaande vennootschapsovereenkomst zoveel als met de wet – en met name de bepalingen omtrent de gewone commanditaire vennootschap – verenigbaar is, te blijven functioneren op de oude voet. In artikel VI wordt daartoe een aantal voorzieningen getroffen.

Artikel VI onder *a.* bevat de voornaamste regel van overgangsrecht: bepalingen uit de oorspronkelijke vennootschapsovereenkomst, die na de inwerkingtreding van de wet naar de

letter niet meer van toepassing zijn, zullen zoveel mogelijk overeenkomstig moeten worden toegepast. Dit betreft met name die bepalingen, welke formulering oorspronkelijk rekening hield met de aanwezigheid van aandelen en aandeelbewijzen (blokkeringsclausules, recht op dividend, rechten van de aandeelhoudersvergadering etc.). Aldus immers benadert men het meest datgene wat partijen bij het aangaan van de overeenkomst voor ogen stond. Een grens wordt echter gesteld door het feit dat de commanditaire vennootschap volgens het voorgestelde derde lid van artikel 19 W.v.K. geen in aandelen verdeeld kapitaal kan hebben. Sommige bepalingen in vennootschapsovereenkomsten zullen daardoor in het geheel niet meer voor toepassing in aanmerking komen (bijv. bepaalde regels omtrent de aandeelbewijzen, verloren gegane aandelen, de wijze van levering van aandelen).

Het bepaalde in artikel VI onder *b.* houdt verband met het feit dat de doctrine leert dat de c.v.o.a. in beginsel niet eindigt door opzegging van de kant van de aandeelhouder, noch door de dood, het faillissement of de curatele van de aandeelhouder⁹⁾, zulks in tegenstelling tot de gewone commanditaire vennootschap die naar men aanneemt onder die omstandigheden wel eindigt, tenzij door partijen anders is overeengekomen. De overgangsbepaling houdt rekening met de mogelijkheid dat in vennootschapsovereenkomsten van bepaalde c.v.o.a.'s geen uitdrukkelijke voorzieningen op dit punt zijn opgenomen omdat men, afgaande op de heersende leer, erop heeft vertrouwd dat ook zonder dergelijke bepalingen in de overeenkomst de beëindiging van de c.v.o.a. door opzegging, overlijden etc. van de aandeelhouder niet zou kunnen plaatsvinden. Zonder een wettelijke voorziening als die van artikel VI onder *b.* zou dit dan echter anders worden na de inwerkingtreding van de wet, hetgeen naar moet worden aangenomen niet met de bedoeling van partijen overeen zou komen.

In artikel VI onder *c.* wordt de inlevering van uitstaande aandeelbewijzen geregeld. Deze regeling is enigszins te vergelijken met die voor de omzetting van een N.V. in een B.V. (artikel 57f, laatste lid, W.v.K.). Aandeelbewijzen zijn in verband met het voorgestelde derde lid van artikel 19 W.v.K. in strijd met het karakter van de gewone commanditaire vennootschap.

Degene die zijn aandeelbewijs inlevert zal volgens artikel VI onder *c.* daarvoor in de plaats een bewijsstuk kunnen verlangen omtrent zijn participatie in de commanditaire vennootschap. Voor zover een aandeelbewijs op naam wordt ingeleverd, zal het doorgaans niet moeilijk zijn vast te stellen dat degene die het stuk inlevert ook inderdaad de voormalige aandeelhouder (of diens rechtsopvolger) is. Anders is het bij aandeelbewijzen aan toonder. Deze kunnen na de inwerkingtreding van de wet zijn overgedragen, ofschoon dit dan niet meer tot gevolg heeft dat daarmee ook de rechten van de commanditaire vennoet zelf worden overgedragen. Om echter degene die een toonderstuk inlevert niet in een te moeilijke bewijspositie te brengen, is bepaald dat hij een bewijsstuk omtrent zijn participatie kan verlangen, tenzij blijkt dat hij geen commanditaire vennoet is.

6. Aanpassing belastingwetgeving (Artikelen III, IV, V en VII).

Zoals hiervoor reeds is uiteengezet, leidt het onderhavige ontwerp er niet toe dat het bestaan of de oprichting onmogelijk zou worden van commanditaire vennootschappen met voor overdracht vatbare deelnemingen. Deze omstandigheid en de mogelijkheid dat daarmee overeenkomende, doch niet door het Nederlandse recht beheerste samenwerkingsvormen in de Nederlandse belastingheffing moeten worden betrokken, dwingen er toe de in de belastingwetgeving bestaande regels voor deze figuren te handhaven.

Tot dusver werd in de belastingwetgeving het begrip „commanditaire vennootschap op aandelen” gebruikt, zij het dat dit

⁹⁾ Scheltema, t.a.p., p. 38; Dorhout Mees, t.a.p., nr. 4.37.

begrip – zoals reeds opgemerkt – een wat andere inhoud had dan in het burgerlijk recht. Om de schijn te vermijden als zou het civielrechtelijk begrip „commanditaire vennootschap op aandelen” in de belastingwetgeving nog voortleven, wordt thans voorgesteld dit begrip in de Algemene wet inzake rijksbelastingen, in de Wet op de dividendbelasting 1965 en in de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 te vervangen door „open commanditaire vennootschap” met handhaving van de begripsomschrijving „de commanditaire vennootschap waarbij buiten het geval van vererving of legaat, toetreding of vervanging van commanditaire vennoten kan plaatshebben zonder toestemming van alle vennoten, behorende zowel als commanditaire”. Ten einde te voorkomen dat men uit deze wetswijziging de conclusie zou trekken dat voor commanditaire deelnemingen in een dergelijke figuur voortaan niet meer het fiscale regime van aandelen zou gelden, is voorts in de Algemene wet inzake rijksbelastingen de deelgerechtigdheid van een commanditaire vennoot in een open commanditaire vennootschap ten behoeve van de belastingheffing als aandeel bestempeld.

Om te voorkomen dat de inlevering van aandeelbewijzen door commanditaire vennoten – zie het voorgestelde artikel VI, onder c – fiscale consequenties zou hebben, is in artikel VII een bepaling opgenomen op grond waarvan de deelgerechtigdheid in een open commanditaire vennootschap – welke deelgerechtigdheid fiscaal als aandeel wordt aangemerkt (zie artikel III onder b.) – als een voortzetting van het oorspronkelijke aandeel wordt beschouwd. Dit brengt bij voorbeeld mee dat fiscaal als „gestort kapitaal” van de deelgerechtigde beschouwd wordt hetgeen als gestort kapitaal op het aandeel gold en dat bij aanwezigheid van een aanmerkelijk belangpositie de verkrijgingsprijs niet gewijzigd wordt.

Voor de vennootschapsbelasting behoeft geen bijzondere voorziening te worden getroffen. Aangezien immers de aanpassing van de commanditaire vennootschap op aandelen aan de wijziging van het Wetboek van Koophandel niet leidt tot het ontstaan van een nieuw lichaam, blijft de subjectieve belastingplicht voor de vennootschapsbelasting zonder meer doorlopen.

De Minister van Justitie,

VAN AGT.

De Staatssecretaris van Financiën,

SCHOLTEN.